

ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ МІНЕРАСОЛ ДЛЯ СТИМУЛЯЦІЇ ВІДТВОРНОЇ ФУНКЦІЇ КОРІВ

*Ю.В. Жук, кандидат ветеринарних наук
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

*Л.Г. Стецюра, кандидат ветеринарних наук, спеціаліст
з питань ветеринарної медицини
ПрАТ "Ганза"*

О.М. Бобошко, студент

Встановлено, що застосування препарату мінерасол для стимуляції відтворної здатності корів за гіпофункції яєчників сприяє підвищенню їх заплідненості від першого осіменіння, скороченню тривалості неплідності.

Корови, гіпофункція яєчників, мінерасол, відтворна функція, симптоматична неплідність.

Зростання виробництва продукції тваринництва має відбуватися, насамперед, завдяки підвищенню продуктивності тварин, збільшенню їх кількості, ефективного використання кормової бази, застосуванню сучасних технологічних аспектів утримання та годівлі, а також удосконаленню селекційно-генетичної роботи. Реалізація цих планів можлива лише за умови отримання достатньої кількості приплоду. Незважаючи на те, що генетичний потенціал корів високий, відтворна функція їх реалізується не повною мірою. Одна з основних причин – неплідність [9, 11,12, 13]

Серед чинників, які призводять до порушення відтворної функції та зниження молочної продуктивності корів, неабияке місце посідає гіпофункція яєчників, яка виникає, здебільшого, на тлі порушення обміну речовин і прояву лактаційної домінантності [6, 8, 10].

Чимала поширеність симптоматичної неплідності корів у господарствах України спричиняє проблеми з їх лікування.

Для лікування корів з дисфункцією яєчників застосовують переважно гормональні препарати, тканинну терапію, неспецифічну терапію, фізіотерапевтичні методи тощо [4, 7]. Слід зауважити, що масове й необґрунтоване застосування гормональних препаратів може призвести до порушення фізіологічних процесів в організмі та стійких патологічних змін в органах ендокринної системи [1, 5].

Мета дослідження – вивчити ефективність застосування препарату мінерасол (виробництва компанії Ріхтер Фарма АГ (Австрія) для стимуляції відтворної здатності корів за гіпофункції яєчників.

Матеріали і методи дослідження. Матеріалом для досліджень були корови чорно-рябої породи різних вікових груп, що належали ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція” Васильківського району Київської області.

Для вивчення ефективності лікування корів з гіпофункцією яєчників за принципом аналогів сформовано дві групи: дослідну й контрольну. Підбирали тварин з 45- до 60-ї доби після отелення, у яких під час акушерської та гінекологічної диспансеризації діагностували гіпофункцію яєчників. Схему лікування корів наведено в табл. 1.

1. Схема лікування корів з гіпофункцією яєчників, n = 6

Група	Препарат, доза і шлях уведення	Інтервал між уведеннями, діб	Кількість уведень
Дослідна	Препарат мінерасол, 20 мл внутрішньовенно, попередньо розведений у 300 мл 0,9 %-го розчину натрію хлориду	–	1
Контрольна	Зоовіт-3, 10 мл внутрішньом'язово Масаж матки та яєчників	10	2

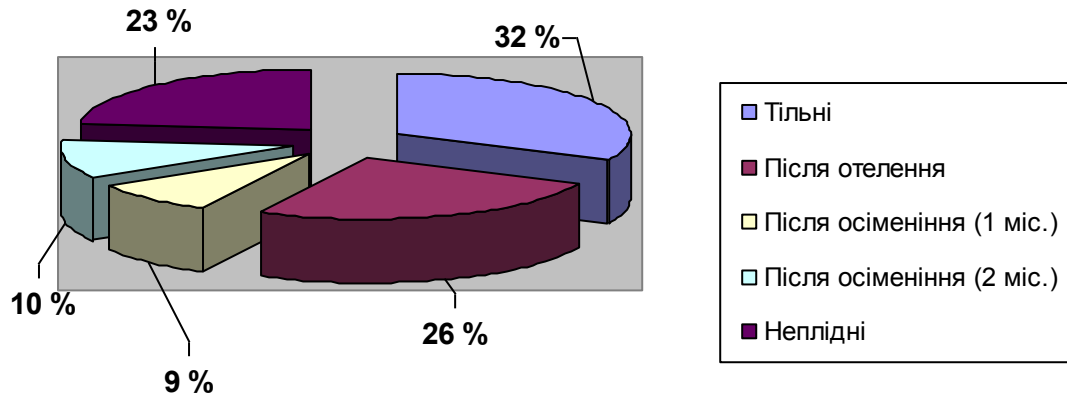
Коровам дослідної групи одноразово вводили препарат мінерасол (гіпертонічний розчин солей кальцію, калію, натрію, магнію, кобальту, цинку, заліза, фосфору, йоду) внутрішньовенно у дозі 20 мл після розведення його у 300 мл 0,9 %-го розчину натрію хлориду. Розчин готували безпосередньо перед уведенням. Приготовлений розчин мінерасолу підігрівали до температури тіла тварини і вводили повільно, з дотриманням правил асептики.

Тваринам контрольної групи лише внутрішньом'язово вводили вітамінний препарат Зоовіт-3 у дозі 10 мл двічі, з інтервалом 10 діб і робили ректальний масаж матки та яєчників упродовж 3–5 хв.

Запропоновано облік прояву стадії збудження статевого циклу піддослідних тварин після лікування та кількості діб неплідності. Результати досліджень вносили до журналу акушерської та гінекологічної диспансеризації. Осіменіння тварин проводили одноразово, цервікальним методом з ректальною фіксацією шийки матки.

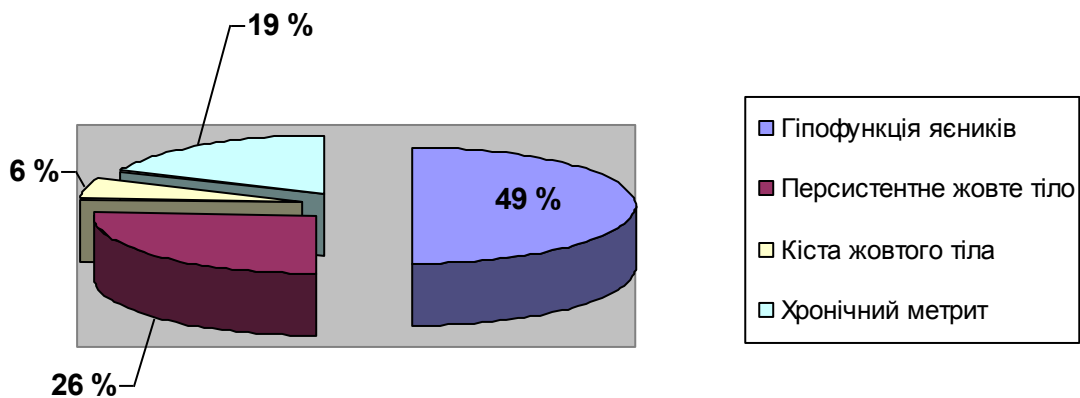
Результати дослідження. Аналіз результатів акушерської та гінекологічної диспансеризації у зимово-весняний період 2013 р. свідчив, що на фермі співвідношення груп корів, залежно від фізіологічного стану, було таким: тільні – 32 %, після отелення (до 30 діб) – 26 %, після осіменіння (1 міс.) – 9 %, після осіменіння (понад 2 міс.) – 10 % і неплідні – 23 % тварин (рис. 1).

Під час клінічного обстеження неплідних корів, яке включало трансректальне дослідження органів статевої системи, діагностовано: гіпофункцію яєчників – у 49 % тварин, персистентне жовте тіло – 26 %, кісту жовтого тіла – 6 %, хронічний метрит – 19 % тварин (рис. 2).

Рис. 1. Співвідношення груп корів у ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція” за їх фізіологічним станом

Як відомо, критеріями відтворної функції великої рогатої худоби вважають інтервал від отелення до 1-го осіменіння – 31–60 діб, рівень запліднення від 1-го осіменіння – 60–65 %, індекс осіменіння – 1,5–2, сервіс-період – 60–80 діб, міжотельний період – 340–365 діб [2].

Рис. 2. Поширеність симптоматичної неплідності у корів ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція”

Під час аналізу відтворної функції корів господарства встановлено, що заплідненість їх від першого осіменіння становила 37 %, тривалість сервіс-періоду у середньому – 131 доба, міжотельного періоду – 496 діб, індекс осіменіння – 2,2–2,7, а кількість діб неплідності коливалась у межах 90–115 діб.

Отже, отримані результати свідчать про те, що жоден із показників відтворної функції корів не відповідав допустимим критеріям.

Результати щодо терапевтичної ефективності застосування препарату мінерасол і впливу його на відтворну функцію корів за гіпофункції яєчників наведено в табл. 2.

Щодо ефективності стимуляції статевої циклічності у корів дослідної групи, де застосовували препарат мінерасол, можна зауважити, що

заплідненість після першого осіменіння становила 67 % і на 50 % була вищою порівняно з контрольною групою. За дослідний період запліднилося 83 % тварин, тоді як у контрольній – лише 67 %.

Тривалість неплідності у корів дослідної групи на 19,3 доби була меншою порівняно з тваринами контрольної. Індекс осіменіння по дослідній групі становив 1,8, що на 1,0 спермодозу менше ніж у контрольній групі.

2. Показники відтворної функції при лікуванні корів з гіпофункцією яєчників

Група	Запліднилися після осіменіння						Залишилися неплідними		Запліднилися всього корів, %	Кількість днів неплідності однієї корови	Індекс осіменіння
	першого		другого		третього		п	%			
	п	%	п	%	п	%					
Дослідна	4	67	1	17	–	–	1	17	5/83	67,5	1,8
Контрольна	1	17	2	33	1	17	2	33	3/66,6	86,8	2,8

Стимулювальну дію препарату мінерасол можна пояснити наявністю у його складі макро- і мікроелементів, які підвищують інтенсивність процесів обміну речовин і енергії, а також сприятливо впливають на відтворну здатність тварин [3].

Отже, застосування препарату мінерасол забезпечує підвищення заплідненості корів від першого осіменіння, сприяє зменшенню тривалості діб неплідності та знижує індекс осіменіння.

Висновки

1. Причиною виникнення симптоматичної неплідності у корів ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція” у 49 % випадків є гіпофункція яєчників.

2. Застосування препарату мінерасол у дозі 20 мл для стимуляції відтворної здатності корів за гіпофункції яєчників сприяє підвищенню їх заплідненості від першого осіменіння на 50 %, скороченню тривалості неплідності – на 19,3 доби порівняно з контрольною групою тварин.

Список літератури

1. Балім Ю. Обґрунтування способів введення та дозування простагландинів при лікуванні корів з персистенцією жовтих тіл у яєчниках / Ю. Балім, В. Шевченко, П. Склярів // Ветеринарна медицина України. – 2008. – № 9. – С. 38–39.

2. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології / [В.А. Яблонський, С.П. Хомин, Г.М. Калиновський та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2011. – С. 502.

3. Вплив окремих мікроелементів на життєдіяльність та відтворення сільськогосподарських тварин // <http://milkconsult.com.ua/ru/statiy/1277-vpliv-mikro.html>.

4. Заневский А.В. Эффективность различных схем гормонотерапии функциональных нарушений яичников у коров / А.В. Заневский, Н.А. Кузнецов // Эффективное животноводство. – 2007. – № 2(18). – С. 48–50.

5. Зейналов О.А. Влияние экзогенных факторов на эффективность применения гормональных средств / О.А. Зейналов, В.М. Шириев, Л.М. Кокарина // ДНК-технологии в клеточной инженерии и маркировании признаков сельскохозяйственных животных. – Дубровицы, 2001. – С. 70–72.

6. Нежданов А.Г. Восстановление плодовитости коров при гипофункции яичников / А.Г. Нежданов, К.А. Лободин, Н.Е. Богданова // Ветеринария. – № 7. – 2007. – С. 39–45.

7. Селиванов Г. Клинико-экспериментальные исследования и методы лечения коров при гипофункции яичников / Г. Селиванов // Ветеринария сельскохозяйственных животных. – 2009. – № 4. – С. 44–49.

8. Семенченко М. Відновлення репродуктивної функції корів / М. Семенченко // <http://www.propozitsiya.com/?page=146&itemid=3364>.

9. Сковородин Е.Н. Морфология яйцепроводов коров при патологии / Е.Н. Сковородин, С.С. Боголюк // Ветеринария. – 2009. – № 3. – С. 37–43.

10. Стимуляція відтворної функції корів при гіпофункції яєчників / Ю.В. Жук, М.М. Михайлюк, В.М. Слепченко [та ін.] // Науковий вісник НУБіП України. – 2012. – Вип. 172, Ч. 1. – С. 193–197.

11. Хмылов А. Комплексные методы коррекции гинекологических патологий у коров / А. Хмылов // Ветеринария сельскохозяйственных животных. – 2009. – № 8. – С. 48–50.

12. Шабунин С.В. Проблемы профилактики бесплодия у высокопродуктивного молочного скота / С.В. Шабунин, А.Г. Нежданов, Ю.Н. Алехин // Ветеринария. – 2011. – № 2. – С. 3–8.

13. Яблонський В. Більше уваги організації відтворення тварин / В. Яблонський, В. Любецький // Ветеринарна медицина України. – 2002. – № 5. – С. 32–33.

Установлено, что применение препарата минерасол для стимуляции воспроизводительной способности коров при гипофункции яичников способствует повышению их оплодотворения после первого осеменения, сокращению длительности бесплодия

Коровы, гипофункция яичников, минерасол, воспроизводительная функция, симптоматическое бесплодие.

It is set that the use of preparation of minerasol, for stimulation of reproductive ability of cows for hypofunctio of ovaries assists an increase to their impregnation after the first impregnation, reduction of duration of sterility

Cows, hypofunctio of ovaries, minerasol, reproductive function, symptomatic sterility.